

De Stichting Gedenkteken Jodentransporten naar Cosel

Hoolstraat 59, 6191 TW Beek, alvrens@gmail.com

<http://holocaustlimburg.nl/de-stichting-gedenkteken-jodentransporten-naar-cosel>

Bankrelatie NL63RABO0307553523 t.n.v. Stichting Gedenkteken Jodentransporten naar Cosel, Brunssum.

Ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer is 64366987. RSIN nummer (Rechtspersonen en Samenwerkingsverbanden Informatie Nummer) 855636270. De Stichting heeft een ANBI-status (een Algemeen Nut Beogende Instelling) met een cultureel doel.

Jaarverslag 2020

Het bestuur van de Stichting heeft op 1 mei 2021 het Jaarverslag 2020 en het Financieel Overzicht over 2020 goedgekeurd en vastgesteld. Het bestuur presenteert hierbij haar vijfde Jaarverslag en Financieel Overzicht.

De Stichting

Het bestuur van de Stichting bestond op 31 december 2020 uit Ralf Krewinkel, voorzitter, Peter van Buggenum, secretaris, Martien te Baerts, penningmeester en Dick Gebuijs, lid. Dr. Herman van Rens en Annelies van Rens-Wilms zijn als wetenschappelijk onderzoekers betrokken bij de Stichting.

De Stichting Gedenkteken Jodentransporten naar Cosel is opgericht in het najaar van 2015. **Het doel van de Stichting** is het herdenken van de duizenden Joodse mannen en jongens die in 1942 in Cosel zijn geselecteerd uit deportatietreinen op weg naar Auschwitz, en die in meerderheid zijn bezweken aan de gevolgen van dwangarbeid in Silezië. Om dit doel te bereiken is in 2016 een gedenkteken geplaatst in Cosel, en wordt getracht in brede kring bekend te maken waarom het monument is geplaatst.

De Stichting heeft een in 2016 vastgesteld **meerjarig beleidsplan**, dat ook is gepubliceerd op deze website: <http://holocaustlimburg.nl/meerjarig-beleidsplan-2017-2020/>. Dit plan was leidend voor haar activiteiten. Het bestuur heeft besloten om per 1 januari 2021 de looptijd van het meerjarig beleidsplan met een jaar te verlengen tot 31 december 2021.

Activiteiten van de Stichting

Het jaar 2020 was ook voor deze Stichting een ongewoon jaar. Als gevolg van de pandemie Covid 19 kon een groot deel van de activiteiten geen doorgang vinden. Toch was 2020 ook een gedenkwaardig jaar wegens het verschijnen van het boek 'Tussenstation Cosel', waarover wij hierna verslag doen.

De Stichting was en is op meerdere terreinen actief.

1. De plaatsing van **een monument**. Op 2 september 2016 heeft de Stichting, samen met nabestaanden en mensen uit de lokale bevolking, het monument op het goederenstation van Cosel kunnen onthullen. In de loop van 2017 is tevens, als uitvloeisel van de activiteiten van de Stichting, door Poolse en Nederlandse betrokkenen een herinneringsplaquette onthuld op de plaats van het voormalige kamp Sankt-Annaberg in Gora Swietej Anny. Ook is een vitrine gewijd aan de transporten naar Cosel, ingericht in het Blechhammer Museum in Kedzierzyn-Kozle.

Het is verheugend dat het monument regelmatig wordt bezocht. In 2019 zijn voor het eerste ook wetenschappers uit Frankrijk bij het monument geweest, in het kader van een herdenkingsreis georganiseerd door het Mémorial de la Shoah in Parijs.

2. Het **leggen van contacten en het communiceren** met mensen en groepen die geïnteresseerd zijn in de transporten naar Cosel. Er zijn contacten gelegd op de eerste plaats met nabestaanden van de slachtoffers, verder met het Blechhammer Museum in Kedzierzyn-Kozle en met het Sankt-Annabergmuseum in Gora Swietej Anny. Verder bestaan contacten met het Instituut voor Joodse Studies in Antwerpen en met de vereniging Kinderen van Joodse Holocaustslachtoffers in Frankrijk, met het herinneringscentrum Yad Vashem in Jeruzalem, met het Nederlands Auschwitz Comité, met de gemeente Kedzierzyn-Kozle en met de Nederlandse regering en het bestuur van de provincie Limburg.

In samenwerking met het Joods Cultureel Kwartier in Amsterdam, en speciaal het Holocaust Museum in Amsterdam, zal bij de heropening van dit museum in 2021 in de vaste collectie aandacht worden besteed aan de transporten naar Cosel. Bij die gelegenheid zullen lezingen in het museum worden georganiseerd.

3. Het **vergroten van de kennis** en het geven van voorlichting over de transporten naar Cosel. In dat kader heeft de Stichting samen met de publieke omroep L1 in 2016 zowel een **radiodocumentaire** als een **TV-documentaire** gemaakt waarin Cosel een centrale plaats inneemt. Deze documentaire, die de titel heeft: 'Monument voor de laatste reis', kan worden bekeken via <https://l1.nl/limburg-doc-monument-voor-de-laatste-reis-122327>. De documentaire is ondertussen meer dan vijftien keer uitgezonden door L1.

4. **Wetenschappelijke publicatie** over de Jodentransporten naar Cosel. Het bestuur heeft aan dr. Herman van Rens en zijn vrouw Annelies van Rens – Wilms verzocht deze publicatie te verzorgen. Het is verheugend dat op de laatste dag van 2019 het manuscript voor het boek kon worden afgeleverd bij Uitgeverij Verloren in Hilversum. Het boek heeft de titel '**Tussenstation Cosel. Joden uit West-Europa naar dwangarbeiderskampen in Silezië**'. In april 2020 is het boek – helaas door corona in zeer kleine kring – gepresenteerd. Er waren maar liefst acht boekpresentaties gepland en allemaal moesten zij door de pandemie worden afgezegd. Uiteindelijk kon het boek voor een kleine groep worden gepresenteerd in Tilburg, een presentatie die door andere belangstellenden via een life stream kon worden gevolgd. Onze hoop is gevestigd op 2021, als het vaccin het virus heeft overwonnen. Er zijn al meerdere afspraken gemaakt voor een boekpresentatie of lezingen voor de tijd na corona. Meerdere kranten, o.a. het NRC en de Limburger, en tijdschriften besteedden aandacht aan het boek. Alle recensies waren positief.

Het boek geeft een beschrijving van de achtergronden en de context van de deportaties naar Cosel en de geschiedenis van de deportaties uit de drie landen Frankrijk, België en Nederland.

Het boek wordt uitgegeven in de Nederlandse taal. Het is zeer verheugend dat het herinneringscentrum Yad Vashem in Jeruzalem heeft laten weten het boek te willen vertalen in het Engels. Verdere informatie over het boek op deze website.

5. **Presentaties**. Annelies en Herman van Rens hebben in de eerste maanden van 2020 nog enkele keren de resultaten van het **wetenschappelijk onderzoek gepresenteerd**. Maar, zoals gezegd, de vele uitnodigingen vanaf maart moesten steeds worden afgezegd.

6. Het **fungeren als vraagbaak** voor nabestaanden en relaties van slachtoffers van de transporten naar Cosel. Tot grote voldoening van de Stichting weten steeds meer nabestaanden de weg naar de Stichting te vinden. Mede met behulp van de resultaten van haar wetenschappelijk onderzoek kon de Stichting steeds vaker mensen meer details geven over de lotgevallen van hun geliefden tijdens de periode van dwangarbeid. In sommige gevallen was het mogelijk familieleden te vertellen waar hun geliefde was gestorven en begraven en hen tijdens onze reizen mee te nemen naar die plaatsen. Ook wordt de Stichting regelmatig om advies gevraagd door personen, comités en verenigingen die door middel van publicaties, het leggen van *Stolpersteine* of op een andere wijze hun vermoorde plaatsgenoten willen herdenken. De Stichting is gelukkig op deze manier een bijdrage te kunnen leveren aan de steeds grotere behoefte in de samenleving om de herinnering aan de slachtoffers van de Shoah levend te houden.

7. **Herdenkingsreizen** naar Cosel en een aantal met Cosel verbonden plaatsen. Dit gebeurt in een zevendaagse wetenschappelijke herdenkingsreis naar Polen, waarin Auschwitz en Cosel en omgeving worden bezocht. Tot dusver heeft tussen 2014 en 2019 deze reis jaarlijks plaatsgevonden. Helaas is in 2020 de reis geannuleerd vanwege de corona-pandemie. Wij hopen in het najaar van 2021 weer met een groep van dertig mensen de reis te kunnen maken. Bij het monument in Cosel vindt een herdenkingsplechtigheid plaats.

8. Het betrekken van de **jeugd**. Er zijn contacten gelegd met scholen in Polen en in Nederland. Leerlingen van het Broekland College in Heerlen-Hoensbroek hebben een aandeel gehad in de productie van het monument en vervolgens in Polen bij de onthulling ervan. In 2019 konden Annelies en Herman van Rens voor de tweede keer een groep scholieren van het Connect-college in Echt drie dagen rondleiden in Auschwitz en door Silezië. Zij zijn sindsdien als vaste adviseurs verbonden aan de *Stichting Jongeren ontmoeten Edith Stein Echt*. Het voornemen is om in 2021 opnieuw een jongerenreis te organiseren.

Alle hierboven vermelde activiteiten op het gebied van voorlichting, herdenking, reizen, contacten met nabestaanden, contacten met musea en informatie aan de jeugd, zullen worden voortgezet.

Financieel verslag van de Stichting Gedenkteken Jodenstransporten Cosel over het boekjaar 2020.

Vastgesteld door het stichtingsbestuur in haar vergadering van 1 mei 2021

De Stichting heeft in de voorafgaande jaren vooral uitvoering gegeven aan de realisatie van het gedenkteken in Cosel. Vanaf najaar 2018 ligt de nadruk op de uitvoering van de overige beleidsdoelstellingen en daarbij vooral op de publicatie van het boek 'Tussenstation Cosel'. De kosten van het onderzoek zijn voor het merendeel voorgesloten door de onderzoekers en zullen op een later tijdstip door de Stichting worden verrekend. In 2020 was het niet mogelijk alle kosten van het onderzoek te verrekenen, omdat onverwacht, als gevolg van de coronacrisis, de reeds gemaakte kosten voor de jaarlijkse herdenkingsreis niet werden betaald door deelnemers en ook niet werden gedekt door een verzekering. De cijfers betreffen uitsluitend de Bankrekening bij de Rabobank Parkstad Limburg. Kasverkeer kent de Stichting niet.

De Stichting geeft geen vergoedingen aan bestuursleden en vergoedt slechts gemaakte onkosten van de onderzoekers.

De cijfers over 2020.

Beginsaldo 1 januari 2019:	€ 2.593,84
Vergoedingen wegens het geven van Lezingen	€ 320,00
Donaties	€ 4.900,00
Totaal	€ 7.813,38
Uitgaven: bankkosten:	€ 119,38
Uitgaven van onderzoekers/auteurs: p.m.	€ 0,00

Uitgaven voor boekpresentatie	€ 1.551,60
Kosten geannuleerde herdenkingsreis	€ 5.846,00
<i>Totaal</i>	<i>€ 7.813,84</i>

Dit verslag maakt onderdeel uit van het Jaarverslag 2019 van de Stichting en zal worden gepubliceerd op de Website van de Stichting waarmee aan de ANBI-verplichtingen wordt voldaan.

De penningmeester M. te Baerts
Secretaris P. van Buggenum